

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. Богомольця
ІНСТИТУТ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ**

**ЕКОЛОГІЧНІ ТА ГІГІЄНІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СФЕРИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ**

*(ЗБІРКА МАТЕРІАЛІВ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ)
15 березня 2023 р.*

за загальною редакцією
член-кор. НАМН України, професора С.Т. Омельчука

Київ – 2023

Викладання курсу «Нутриціологія. Основи дієтології в педіатрії» має свої складнощі та особливості, пов'язані з необхідністю патогенетичного обґрунтування дієтологічних рекомендацій при певних станах і захворюваннях дітей, а для цього необхідні глибокі знання етіології та патогенезу цих захворювань, які студенти повинні мати, щоб розуміти та навчитись творчо використовувати рекомендації по дієтологічному супроводу захворювань. З метою підвищення ефективності проведення занять та засвоєння інформації на кафедрі створений архів відеоматеріалів доповідей провідних фахівців галузі на конференціях, конгресах, симпозіумах, які проводились у 2020-2023 роках. Матеріали містять інформацію щодо патогенезу захворювань, актуальні, сучасні підходи до розуміння проблеми, чинні протоколи ведення пацієнтів, рекомендації по дієтологічному супроводу, розбір та обговорення відповідних клінічних випадків. Матеріали доповідей досвідчених педіатрів для зручності користування продубльовані у вигляді презентацій, до підготовки яких долучаються самі студенти. Студенти мають можливість попрацювати з цими матеріалами самостійно при підготовці до занять.

Студенти позитивно оцінюють організацію їх самостійної роботи та методичне забезпечення ведення занять, демонструють вищий рівень знань та засвоєння інформації.

Таким чином, застосування сучасних методів організації самостійної роботи студентів, проведення аудиторних та дистанційних занять підвищило ефективність вивчення та засвоєння навчальної інформації студентами, що сприяє формуванню їх фахових знань та вмінь, професійного світогляду, а також розвитку мотивації до подальшого самовдосконалення.

ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ ТРИВОЖНИСНИХ РИСКІВ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ТА АУДИТОРНОМУ ФОРМАТАХ

Вергелес Т. М., Сергета І. В.

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

В ході здійснення об'єктивного поглибленого аналізу процесів змін, що відбуваються з боку провідних особистісних корелят психічної адаптації людини, яка перебуває в умовах впливу численних стресогенних чинників, в тому числі і у незвичних умовах під час навчання у закладі вищої освіти, як правило, особливу увагу слід звернути на показники тривожності осіб студентського віку, котрі навчаються. Виділяють два провідних види тривожності: ситуативну (реактивну) та особисту тривожність. Ситуативна тривожність відзначає особливості емоційних реакцій особистості у певний конкретний момент, насамперед, у відповідь на вплив різноманітних стресових ситуацій, натомість, особистісна тривожність засвідчує відносно стійку індивідуальну характеристику особистості, яка визначає схильність особи до занепокоєння, емоційного напруження, тривожного сприйняття навколишнього світу і реалізації тривожнісних реакцій в контексті здійснення різноманітних

стереотипних видів навчальної і позанавчальної діяльності.

Метою дослідження було вивчення особливостей поширення тривожнісних рис особистості студентів медичних закладів вищої освіти під час навчання в дистанційному (on-line) та аудиторному (off-line) форматах.

Аналізуючи отримані результати, передусім, слід було підкреслити, що на підставі використання особистісного опитувальника Спілбергера в модифікації Ханіна було встановлено наступне: для on-line навчання властивим було суттєве покращання рівня вираження досліджуваних характеристик, разом з тим, для off-line навчання, навпаки, характерним було поступове погіршення рівня їх вираження.

Загалом під час аналізу показників ситуативної тривожності потрібно було відзначити, що на початку навчального року і, отже, на початку періоду проведення досліджень у дівчат і юнаків у разі застосування дистанційного формату організації навчального процесу величини показників тривожності ситуативного генезу складали відповідно $51,06 \pm 2,37$ балів та $49,10 \pm 1,78$ балів, наприкінці його – відповідно $42,63 \pm 1,08$ балів (16,6%; $p(t)_{п-к} < 0,001$) та $46,66 \pm 0,86$ балів (5,0%; $p(t)_{п-к} < 0,05$). Водночас у разі застосування аудиторного формату організації навчального процесу значення показників тривожності ситуативного генезу на початку періоду проведення досліджень становили відповідно $46,90 \pm 1,58$ балів та $50,46 \pm 2,04$ балів, наприкінці його – відповідно $45,56 \pm 1,72$ балів (7,5%; $p(t)_{п-к} > 0,05$) та $49,90 \pm 1,85$ балів (9,5%; $p(t)_{п-к} > 0,05$). Статистично-значущі розбіжності показників, що досліджувались, характерні для представників груп порівняння, і у дівчат ($p(t)_{дн-ан} < 0,001$), і у юнаків ($p(t)_{дн-ан} < 0,01$) реєструвались тільки наприкінці часу спостережень.

Дані гігієнічної оцінки характеристик особистісної тривожності, що була здійснена, засвідчували більш стабільний характер тенденцій щодо змін, котрі були виявлені. Так, за умов дистанційного формату організації навчального процесу величини показників тривожності особистісного генезу у дівчат зменшувались з $50,76 \pm 2,00$ до $45,30 \pm 1,92$ балів (10,8%; $p(t)_{п-к} > 0,05$), у юнаків, навпаки, дещо зростали з $42,53 \pm 1,65$ до $43,33 \pm 1,95$ балів (1,8%; $p(t)_{п-к} > 0,05$). Разом з тим за умов традиційного аудиторного формату організації навчального процесу значення характеристики особистісної тривожності, які визначались, у дівчат зростали з $43,06 \pm 1,68$ до $47,43 \pm 1,78$ балів (10,1%; $p(t)_{п-к} > 0,05$), у юнаків – з $41,20 \pm 1,46$ до $42,96 \pm 1,95$ балів (1,0%; $p(t)_{п-к} > 0,05$). Достовірні відмінності досліджуваних показників, властиві для представників груп порівняння, спостерігались лише на початку періоду навчання серед дівчат ($p(t)_{дн-ан} < 0,01$).

Закономірності виявлених зрушень під час проведення досліджень підтверджували дані аналізу структурного розподілу показників і ситуативної, і особистісної тривожності, які відображували різні її рівні: високий, помірний, низький, в ході реалізації навчальної діяльності за on-line та off-line форматами.